

מראי מקומות- זבחים ט"ז

עבודה עלה, הי' שייך לחול ע"ז מעיקרו ענין האיסור של וינזרו, רק דהיכא דאמרה תורה דאין צריכים כהנים, א"כ ממילא בזה בהדיא התירה התורה האיסור של וינזרו, שהרי אם התורה אמרה שאי"צ כהן, ממילא שהתורה התירה זר, שהרי אין לנו במציאות מי שאינו כהן ולא זר. **אבל** לתנא דבי ר"י, דנפקא ל' האזהרה לזרים מהא דכתי' וזר לא יקרב אליכם, אז עיקר ענין האיסור הוא שלא יעבוד הזר עבודה שהיא מסורה לכהנים, דזהו משמעות הכתוב, לא יקרב אליכם בעבודה המסורה לכם, אבל כל עבודה שאין מסורה לכהנים, אפי' אם יש בה שם עבודה מצד עצמה, אין זר מוזהר עליה, לפי שעיקר הלאו הוא שלא יעסוק הזר בעבודה שמסורה לכהנים. וע"ש באריכות מש"כ נפק"מ מחמת מח' זה, לענין אם יש איסור טמא בבמה, ע"ש לביאורו, ואכמל"י.

(ג) **מה להצד השוה שבהן שכן לא הותרו בבמה-** כ' רש"י דקראי מוכחי מגדעון ומנוח ושמואל שהקריבו בבמה, אף שזרים היו. וע' בדבר אברהם (ג', א', אות ד' בהגה"ה) דהק' שהרי מנוח בזמן איסור הבמות הי', ואמרי' דמנוח הוראת שעה היתה, ולכן אין שייך למילף מיני'. גם הק' מגדעון, דג"כ הי' בזמן איסור במות, ואמרי' בתמורה דח' דברים התירו באותו לילה, וכו', ומשמע מזה דגם זה הוראת שעה היתה, וא"כ איך ילפי' מיני', והניח בצע"ג.

(ד) **אתיא ק"ו מיושב-** הק' תוס', ליפרוך מה ליושב שכן אסור בעזרה, שהרי אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד. וכ' דאולי דין זה דאין ישיבה בעזרה אינו מן התורה. אולם ע' ברש"י בסנהדרין (קא:) שכ' דלמד מהלמ"מ, וע' ברש"י ביומא (כה.) שכ' שהוא מקרא דלעמוד לשרת. והעיר הטהרת הקודש כאן דלפי רש"י הדרה קו' תוס' לדוכתי', איך מביאין ק"ו מיושב, מה ליושב שכן אסור בעזרה. ותי' ע"פ מה דא' בילקוט שמעוני דגם כ"ג מותר לישב בעזרה, וא"כ י"ל דילפי' ק"ו מכ"ג שיושב, דמותר לאכול בישיבה,

(א) **טמא יוכיח- פרש"י,** שלא עשה בו קרב כמקריב, שאין מקבלת הבהמה טומאה מחיים. והק' השפת אמת, הא מ"מ מקבל טומאת הבשר לאחר שחיטה, וא"כ שייך בי' קצת קרב כמקריב, ועל מה הצד פרכינן פירכא כל דהו, ולכן למה אין מפריכין בפירכא זו. ותי' דגם אצל זר גופא אי' קצת קרב כמקריב, דאיכא חולין בעזרה דפסול, וצריכין מקודם להקדישו, והוי קצת קרב כמקריב, דבעי קדושה על הקרב ועל המקריב. אבל בעל מום הוי לגמרי קרב כמקריב, ולכן א"ש דטמא יוכיח, דהוא ג"כ כזר, דלא הוי לגמרי קרב כמקריב. **וע"ע בחי' הגרי"ז** דהק' דהא שפיר שייך קבלת טומאה מחיים בבהמה, דהיינו טומאת גולל, ולכן למה פרש"י דאין שייך קבלת טומאה מחיים. ותי' דמה דבהמה מקבל טומאה מחיים, אין הביאור דהבהמה עצמה מקבל טומאה, אלא דיכולה הבהמה לטמא אחרים טומאת הקבר, אבל אין הבהמה עצמה טמאה. והראי' לזה הוא ממש"כ הרמב"ם דטומאת גולל הוא רק כל זמן דהבהמה גולל על הקבר, אבל כשנתבטל הגולל נתבטל הטומאה, אלמא דאין הטומאה בעצמותה כלל (ואפי' לפי רש"י, דחולק על זה, י"ל שאינו חולק על עיקר היסוד, אלא דס"ל דגם אחר שנתבטל הגולל ג"כ מטמא, אלא מודה דאין הגולל טמא בעצמותה). ועוד תי', דאפי' אם הבהמה הי' מקבל טומאה מחיים, מ"מ לא חל בה הפסול טומאה עד לאחר שחיטתה, וא"כ מחיים לא שייך הפסול טומאה, ושפיר אמרי' דטמא יוכיח.

(ב) **אלא מוזר לא יקרב אליכם- כ' הדבר אברהם** (ג', א', אות י') דהמח' בין תנא דבי ר"י ובין לוי במקור האיסור לזרים אין במשמעות דורשין בלבד, אלא ביסוד הפסול זרות. דהיינו, דלפי לוי דהמקור הוא מקרא דוינזרו מקדשי בני ישראל, יסוד הפסול הוא דכל מה שיש בה שם עבודה, פסול ע"י זרים, דצריכים זרים להיות מובדלים מעבודת קדשים. וא"כ, אפי' אם יצויר עבודה שאין דינה ליעשות ע"י כהנים דוקא, מ"מ אם רק מצד עצמה שם

אבל מחלל העבודה ע"י ישיבתו. ואין שייך לפרוך דמה לישיבה שכן אסור בעזרה, שהרי כ"ג מותר לו לישב בעזרה.

(ה) **מכלל דאי אינהו אקריב שפיר אישתרוף- הק' הרמב"ן על התורה** (ויקרא י', י"ט), הא כל העבודות של היום נעשו קודם שהי' האנינות, וא"כ אפי' אם הם הקריבו לא הי' שם פסול כלום. ותי' דשמא משה לא ראה מעשיהם, וחשש שמא מצאו דם השעיר הזה שלא נזרק עדיין וזרקוהו, ואהרן שאמר לו דהזריקה שלי הי', ולא נפסלה באנינות, ולא השיב לו דמקודם האנינות הקריבו, כ' הרמב"ן דמשא ומתן של הלכה בלבד הי', אבל לא נעשה בהן דבר באנינות כלל.

(ו) **זר יוכיח- הק' החק נתן** (עמוד א'), איך שייך להוכיח מזר לאונן, הרי לעיל יליף תדבר"י גופי' זר מאונן, וא"כ אין יודעין זר בלא דין אונן. ותי' דצ"ל דמה דבעי תדבר"י להוכיח אונן מזר, זהו אליבא דמאן דמפיק זר מקרא, וכן צ"ל לענין הא דבעי למילף לעיל זר מאונן, דהיינו למ"ד דמפיק אונן מקרא.

(ז) **מה להצד השוה שבהן שכן לא הותרו מכללן אצל כהן גדול- ע' בעולת שלמה** שהביא מה שנסתפק **המשנה למלך** (אבל ג', י', בסוה"ד) אי יש אנינות של תורה ברגל, דהיינו לענין לעבוד עבודה ולאכול בקדשים. וכ' העולת שלמה דלכאוי' יש להוכיח מסוגיין דהכא דשפיר נוהג דיני אנינות ברגל, דאי אינו נוהג, מצינו דאנינות הותר מכללו אפי' אצל כהן הדיוט, דהיינו ברגל, אבל הגמ' לא נקט אלא דהותר מכללו אצל כ"ג. ובסמוך נמי, דאמר רבא דאונן מרצה בקרבן צבור מק"ו, מה טומאה שלא הותרה מכללה אצל כ"ג, וכו', אנינות, שהותרה אצל כ"ג, וכו', הו"ל למעבד ק"ו מכהן הדיוט ברגל, דהותרה אצל כהן הדיוט באנינות.